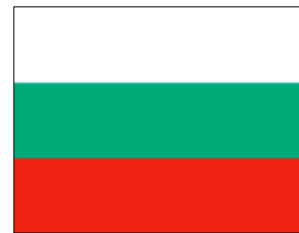

BULGÁRIA

I. AZ ORSZÁG TÁRSADALMI-GAZDASÁGI HELYZETE

1. Általános információk

Hivatalos megnevezés	Bolgár Köztársaság
Államforma	köztársaság
Főváros	Szófia
Terület	110 910 km ²
Népesség	7 679 290
Nemzetiségi megoszlás	bolgár (83,9%), török (9,4%), roma (4,7%), örmény, orosz, ukrán, görög, makedón (2%)
Vallási megoszlás	kelet-pravoszláv (83,9%), iszlám (12,1%), római katolikus (1,7%), zsidó (0,8%), egyéb vallás (1,6%)
Hivatalos nyelv	bolgár
Klíma	mérsékelt szárazföldi
Államfő	Georgi Parvanov
Miniszterelnök	Bojko Boriszov
Hivatalos pénznem	leva (BGN) (Rögzített árfolyam:1 EUR = 1,956 BGN)
Jelentősebb városok	Plovdiv, Várna, Burgasz, Rusze, Szatara Szagora, Pernik, Plevén, Szliven, Dobrics, Sumen

2. Főbb gazdasági mutatók, a gazdaság szerkezete, főbb ágazatok

Bulgária főbb gazdasági mutatói, 2007-09

		2007	2008	2009
GDP (folyó áron)	Mrd EUR	28,9	34,1	33,9
GDP változás (reál)	%	6,2	6,0	-5,0
Egy főre jutó GDP (PPS)	EUR/fő	9 400	10 400	n.a.
Infláció (fogyasztói árindex)	%	8,4	7,8	2,8
Munkanélküliségi ráta	%	7,75	6,3	9,1
Költségvetés egyenlege	GDP %-a	0,1	1,8	-3,9
Államadósság (év végi)	GDP %-a	18,2	14,1	14,8
Folyó fizetési mérleg egyenlege	GDP %-a	-26,8	-24,0	-9,4
Árfolyam (rögzített árfolyam)	BGN/EUR	1,956	1,956	1,956

Forrás: Eurostat

Bulgária a Balkán-félsziget keleti részén található, 2007. január 1. óta az Európai Unió tagja. Az Európai Unió délkeleti határa, de stratégiai jelentőségű a Fekete-tengerhez való kapcsolata és a Duna, mint nemzetközi folyóút. Bár az életszínvonalat tekintve az Európai Unió egyik legszegényebb tagállama, a külföldi befektetők szemében az elmúlt években elsősorban politikai stabilitása, a gazdaság európai uniós átlagot meghaladó növekedése, valamint többek között kedvező adózási feltételei, a cégalapítás alacsony költségei miatt vált népszerű célponttá.

Az elmúlt évtized 6% körüli GDP növekedése után 2009-ben Bulgáriát is elérte a világgazdasági recesszió: a gazdaság teljesítménye 5%-kal esett vissza az előző évhez képest.

A recesszió által leginkább érintett ágazat az ipar, amelynek kibocsátása 8,1%-kal esett vissza, a mezőgazdaság teljesítménye 2,9%-kal, a szolgáltató szektoré pedig 1,5%-kal csökkent. A folyó fizetési mérleg hiánya, amely korábban a GDP egynegyedét is elérte, főként a külkereskedelmi deficit jelentős csökkenése következtében a GDP 9,4%-ára mérséklődött (a 2008 évi 8,2 Mrd euróról, 2009-ben 3,2 Mrd euróra esett vissza).

A 2009 nyári kormányváltás után az új jobbközép bolgár kormány három válságkezelő intézkedéscsomagot vezetett be. Prioritás az állami bevételek növelése, az adóbehajtás hatékonyságának javítása, a közigazgatásban pedig erőteljes kiadáscsökkentést hajtottak végre. A hosszabb távú intézkedések között szerepelnek a pénzügyi rendszer stabilizálása, valamint a gazdasági környezet javítására, az agrártermelés aktivizálására, és az infrastruktúra kiépítésére vonatkozó programok. A 2010 tavaszán napvilágot látott harmadik válságkezelő intézkedés csomagban a kormány javasolja az ÁFA emelését, a luxusadó bevezetését, valamint 55 állami vállalat esetében az állami kisebbségi tulajdon értékesítését.

A fiskális fegyelemnek köszönhetően 2009 év végére teljesítettnek látszottak az euró bevezetésének deklarált számszerű mutatói, ezért a kormány bejelentette szándékát, hogy kérni fogja Bulgária felvételét az ERM-II. rendszerbe. Tekintettel azonban arra,

hogy a válságból való kilábalás korántsem kezdődött még meg, ettől a szándéktól 2010. első negyedévében eltekintettek.

3. Külkereskedelmi tendenciák, külkereskedelmi statisztika, főbb partnerek, főbb termékek

Bulgária külkereskedelmi forgalma, 2006-09

		2006	2007	2008	2009
Áruforgalmi egyenleg	M EUR	-5 563	-7 246	-8 597	-4 105
Export	M EUR	12 012	13 512	15 203	11 785
Import	M EUR	17 575	20 758	23 800	15 890
Szolgáltatások egyenlege	M EUR	923	1 174	1 330	1 553
Export	M EUR	4 187	4 760	5 375	4 879
Import	M EUR	3 264	3 586	4 045	3 326

Forrás: Eurostat

2009-ben az előzetes adatok szerint a bolgár export 22,5%-kal, az import pedig 33,3%-kal csökkent. A válság miatt az exportban és az importban egyaránt a nyersanyagok és az energetikai termékek forgalma esett vissza a legnagyobb mértékben.

Bulgária legfontosabb kiviteli cikkei: élelmiszeripari, mezőgazdasági termékek, textil és bútor, elektromos és optikai eszközök. Számottevő a tovább feldolgozásra kerülő termékek aránya: vegyszerek, gumi, műanyag, ásványi anyagok, fémek. Főbb import termékek: energiahordozók, nyersanyagok, félkész termékek, élelmiszer. Mivel a hazai energiahordozó források nem fedezik a szükségleteket, az összes import egyharmadát jelenleg is az energiahordozók teszik ki, ami elsősorban Oroszországból érkezik.

Bulgária legfontosabb export partnerei: Görögország, Németország, Olaszország, Törökország, Románia és Belgium. Bulgária legfontosabb import partnerei: Oroszország, Németország, Olaszország, Törökország, Kína, Románia és Görögország.

A szolgáltatások pozitív egyenlege jelentős részben a turizmusból származik.

4. Tőkeáramlás alakulása és a főbb partnerek

Bulgária közvetlen tőkebefektetés importja és exportja, 2007-09

		2007	2008	2009
Külföldi közvetlen tőkebefektetés-import	M EUR	9 051,8	6 696,5	3 212,5
Külföldi közvetlen tőkebefektetések állománya	M EUR	25 769,7	31 526,7	35 380,0
Tőkebefektetés más országba	M EUR	197,0	478,0	97,9
Tőkebefektetés állománya	M EUR	465,4	986,5	857,0

Forrás: Bolgár Nemzeti Bank

A Bulgáriába beáramlott külföldi működő-tőke 2009-ben a GDP 9,5%-át érte el (2008-ban 19,6%-át). A legtöbb külföldi tőke 2009-ben Hollandiából érkezett (30%), a második helyen Németország (15,2%), a harmadikon a Holland Antillák (7,3%) áll.

A teljes működő-tőke állományt tekintve Bulgária tíz legnagyobb befektetője: Ausztria, Hollandia, Görögország, Egyesült Királyság, Németország, Ciprus, Egyesült Államok, Magyarország, Olaszország és Oroszország.

Bulgária tőkeexportja 2009-ben 97,9 M euróra esett vissza, a 2008 évi 478,0 M euróról.

II. MAGYARORSZÁG ÉS BULGÁRIA BILATERÁLIS KAPCSOLATAI

A magyar-bolgár külkereskedelem áruszerkezete (M EUR)

	KIVITEL		BEHOZATAL		EGYENLEG	
	2008	2009	2008	2009	2008	2009
Összesen	755,3	517,1	107,7	93,8	647,6	423,2
Élelmiszer, ital, dohány	82,3	72,3	13,7	12,2	68,6	60,1
Nyersanyagok	5,6	4,6	3,5	3,3	2,0	1,3
Energiahordozók	2,3	3,2	1,1	3,8	1,2	-0,6
Feldolgozott termékek	248,4	194,0	64,7	31,4	183,6	162,7
Gépek, gépi berendezések	416,7	242,9	24,6	43,2	392,1	199,8

Értékváltozás és a forgalom megoszlása 2009-ben (%)

	INDEX (2008=100)		MEGOSZLÁS	
	KIVITEL	BEHOZATAL	KIVITEL	BEHOZATAL
Összesen	68,5	87,1	100,0	100,0
Élelmiszer, ital, dohány	87,8	88,9	14,0	13,0
Nyersanyagok	83,2	93,3	0,9	3,5
Energiahordozók	137,6	346,1	0,6	4,1
Feldolgozott termékek	78,1	48,5	37,5	33,4
Gépek, gépi berendezések	58,3	175,4	47,0	46,0

Forrás: KSH

2005 és 2008 között a kétoldalú áruforgalom 2,9-szeresére, ezen belül exportunk közel 3,4-szeresére nőtt. 2009-ben a válság hatására a Bulgáriába irányuló magyar export 31,5%-kal, az importunk 13%-kal esett vissza 2008-hoz képest.

A legfontosabb magyar exportcikkek: hús és húskészítmény, gabona és gabonakészítmény, kávé, tea, kakaó, fűszer, gyógyszer, gyógyszerészeti termék, illóolaj és rezonid, illatanyag, műanyag-alapanyag, parafatermék és fatermék, papír, karton, egyéb fémtermék, speciális szakipari gép, általános rendeltetésű ipari gép, irodagép, és gépi adatfeldolgozó berendezés, híradás-technikai, hangrögzítő és

lejátszó készülék, villamos gép, közúti jármű. A válság hatására a gépek, gépi berendezések exportja csökkent legjelentősebben.

Az importban jelentős tételt képviselnek a gabona és gabonakészítmény, egyéb táplálkozásra alkalmas termék, fémtartalmú érc és fémhulladék, vegyi áru és hasonló termék, papír, karton, vas és acél, színesfém, ruházati cikk és öltözék kiegészítő, villamos gép, készülék és műszer. Importunkban figyelemre méltó átrendeződés következett be. A feldolgozott termékek aránya több mint 25 %ponttal csökkent, és csaknem hasonló mértékben emelkedett a gépek, gépi berendezések részesedése.

Kétoldalú közvetlen tőkebefektetések, 2006-08 (M EUR)

	2006	2007	2008
Bulgária közvetlen tőkebefektetés-exportja Magyarországra	0,1	0,2	-4,1
Bulgária közvetlen tőkebefektetés-állománya Magyarországon	-	-1,5	0,3
Magyarország tőkebefektetése Bulgáriába	162,4	169,1	76,8
Magyarország tőkebefektetés-állománya Bulgáriába	431,0	577,2	720,5

Forrás: MNB

A válságot megelőző időszakban a magyar cégek egyre jelentősebb beruházásokat valósítottak meg Bulgáriában.

A Bolgár Nemzeti Bank kimutatása alapján a magyar befektetések 2009-ben 104,3 M eurót tettek ki, szemben az előző évi 197,9 M euróval. Ezzel az értékkel a külföldi befektetők sorában a 8. helyen állunk, tehát továbbra is kiemelt befektetője vagyunk Bulgáriának. A magyar befektetés-állomány a bolgár statisztika szerint 1 276,4 M euró.

A magyar, illetve magyar érdekeltségű cégek (10%-nál magasabb magyar tőkehányad) száma Bulgáriában elérte a 340-et. A legjelentősebb magyar működő-tőke beruházások az OTP, a Videoton, a Dunapack, az MKB, illetve a FRAMA Rt. leányvállalata a GPV- BULGÁRIA befektetéseihez kapcsolódnak.

A legjelentősebb súlya pénzügyi társaságainknak van. A DSK-OTP hárommillió bolgár állampolgár bankszámláját vezeti. A pénzügyi szektor után az elektronikai/számítástechnikai, papír és csomagolástechnikai, gyógyszeripari, kozmetikai villamos készülékek, telekommunikációs iparágak következnek.

Bulgáriából Magyarországra számottevő nagyságú működő-tőke nem érkezett.